Lietas arhīva Nr. A42-00582-21/18
ECLI:LV:ADRJRIT:2021:0421.A420221320.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021. gada 21. aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Arlita Zariņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumiem par Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmuma Nr. 7 (30.§, 31.§) atcelšanu daļā, ar kuru atstāts spēkā Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 10. februāra maksāšanas paziņojums Nr. 20?813 un maksāšanas paziņojums Nr. 20?814 daļā, ar kuru aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis dzīvokļa (ēkas) īpašumam /Adrese A/, Sigulda, kadastra apzīmējums /numurs A/, un zaudējumu – juridiskās palīdzības izdevumu 1 260 *euro* – atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Siguldas novada pašvaldības dome ar 2020. gada 10. februāra maksāšanas paziņojumiem par nekustamā īpašuma nodokli 2020. gadam Nr. 20?813 un Nr. 20?814 aprēķināja pieteicējai /pers. A/ nekustamā īpašuma nodokli attiecīgi 294,63 *euro* par nekustamo /adrese B/, kadastra numurs /numurs B/, un 250,93 *euro* par nekustamo īpašumu /Adrese A/, Siguldā, kadastra numurs /numurs A/. Pieteicēja maksāšanas uzdevumus apstrīdēja. Ar Siguldas novada pašvaldības izpilddirektora 2020. gada 6. aprīļa lēmumiem Nr. 4.3?10.8/844 un Nr. 4.3?10.8/845 maksāšanas paziņojumi atstāti negrozīti.

[2] Ar Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmumu Nr. 7 (30.§, 31.§) sākotnējie lēmumi atstāti negrozīti. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts tālāk minētais.

[2.1] Kopš 2013. gada pašvaldībām ir tiesības likumdevēja piešķirtā pilnvarojuma ietvaros noteikt nekustamā īpašuma nodokļa likmi vai likmes. Likumdevējs šādu risinājumu izraudzījies, jo pašvaldības labāk pārzina savas iespējas un iedzīvotāju vajadzības. Tādēļ tās varētu īsteno pašvaldībai ilgtermiņā labvēlīgāku nodokļu politiku. Likumdevējs likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" noteicis vienotus principus, kas pašvaldībām jāievēro, īstenojot tām piešķirto pilnvarojumu. Turklāt jau sākotnēji viens no šā pilnvarojuma mērķiem bijis piešķirt pašvaldībām tiesības noteikt arī atšķirīgas nodokļa likmes, piemēram, dzīvojamām mājām, kurās ir tukši (neizīrēti) dzīvokļi, lai veicinātu īres tirgus attīstību konkrētajā administratīvajā teritorijā.

[2.2] Saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības domes 2014. gada 1. oktobra saistošo noteikumu Nr. 19 „Par nekustamā īpašuma nodokļa piemērošanu Siguldas novadā" (turpmāk – saistošie noteikumi) 2.2. apakšpunktu nekustamā īpašuma nodokļa objektiem tiek piemērotas likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" noteiktās likmes, izņemot par fizisko personu īpašumā, tiesiskajā valdījumā vai lietošanā esošajiem objektiem – dzīvokļa īpašuma sastāvā esošai ēkas daļai, kuras lietošanas veids ir dzīvošana, un šai daļai piekrītošajai koplietošanas telpu platībai un viena dzīvokļa mājām, ja šie objekti netiek izmantoti saimnieciskās darbības veikšanai, izņemot dārza mājas, vasarnīcas un ekspluatācijā nenodotās ēkas (jaunbūves), kuru būvniecībā nav pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais kopējais būvdarbu veikšanas ilgums, ja objektā taksācijas gada 1. janvārī plkst. 0.00 dzīvesvieta nav deklarēta nevienai pilngadīgai personai, piemēro likmi 1,5% no objekta kadastrālās vērtības.

[2.3] 2019. gadā ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 1,5% no objekta kadastrālās vērtības tika aplikti 552 nekustamie īpašumi – mājokļi – par kopējo summu 63 484,03 *euro*. Tas apliecina, ka Siguldas novada pašvaldībā ir vairāki simti nekustamo īpašumu, kas ir tukši vai arī tajos dzīvojošās personas izvairās no dzīvesvietas deklarēšanas attiecīgajā īpašumā, tādējādi nepiedaloties pašvaldības funkciju līdzfinansēšanā.

[2.4] Diferencējot nekustamā īpašuma nodokļa likmi pēc tā, vai nekustamajā īpašumā ir deklarēta kādas personas dzīvesvieta, pašvaldība ir rīkojusies tiesiski tai piešķirtā deleģējuma ietvaros, kā arī nav pārkāpusi vienlīdzības un taisnīguma principu. Ievērojot, ka budžeta ieņēmumi tiek izmantoti sabiedrības vajadzību un interešu nodrošināšanai, sabiedrības kopējais ieguvums, paredzot nekustamā īpašuma nodokļa palielināto likmi lietā risināmajās situācijās, ir lielāks, salīdzinot ar pieteicējas tiesisko interešu ierobežojumu.

[2.5] Satversmes tiesa ir atzinusi, ka viens no veidiem, kā pašvaldība var apzināt savus iedzīvotājus, lai ļautu pašvaldībai plānot budžeta ienākumus un izdevumus, attīstīt pašvaldības teritoriju, paredzot noteiktu infrastruktūru un tās iespējamo izmantošanu, nodrošināt nepieciešamos pakalpojumus un veikt citus uzdevumus, ir veicināt to, lai viņi deklarē savu dzīvesvietu tās teritorijā. Līdz ar to tādu nodokļu objektu, kuros ir deklarēta kādas personas dzīvesvieta, aplikšana ar samazinātajām nodokļa likmēm var veicināt pašvaldības funkciju un uzdevumu izpildi.

[2.6] Saskaņā ar Civillikuma 177. pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3. panta trešā daļa noteic, ka nepilngadīga bērna dzīvesvieta ir vecāku (aizbildņu) dzīvesvieta, ja vecāki (aizbildņi) nav deklarējuši viņa dzīvesvietu citur. No minētā izriet, ka attiecībā uz nepilngadīgiem bērniem likumdevējs ir īpaši uzsvēris, ka bērns iegūst tiesisku pamatu deklarēt dzīvesvietu īpašumā, ja tā ir bērna vecāku dzīvesvieta un vecāki nav deklarējuši bērna dzīvesvietu citur. Neraugoties uz to, ka vecākiem ir tiesības deklarēt bērna dzīvesvietu citā īpašumā, likumdevējs prezumē, ka nepilngadīgais bērns dzīvo kopā ar saviem vecākiem un attiecībās ar valsti un pašvaldību ir sasniedzams vecāku dzīvesvietā. No Dzīvesvietas deklarēšanas likuma un bērnu tiesību aizsardzības normatīvajiem aktiem izriet, ka bērna dzīvesvietai ir jābūt kopā ar vecāku dzīvesvietu.

[2.7] Nekustamā īpašuma nodokļa likmes diferencēšana neierobežo personas tiesības deklarēt dzīvesvietu nekustamajā īpašumā vai tiesības uz īpašumu. Pašvaldība pilngadības kritēriju noteica, lai izvairītos no situācijas, ka nekustamajā īpašumā tiek deklarētas nepilngadīgas personas, kas tur faktiski nedzīvo, tikai ar mērķi piemērot samazināto nekustamā īpašuma nodokļa likmi. Ja pietiktu vien ar to, ka nekustamajā īpašumā ir deklarēta jebkura persona, īpašums visticamāk netiktu izmantots dzīvošanai, jo nepilngadīgai personai nevar būt patstāvīga dzīvesvieta nošķirti no vecākiem.

[2.8] Satversmes 89. pantā ietvertais tiesiskās vienlīdzības princips pieļauj un pat prasa atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas atšķirīgos apstākļos, kā arī pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos, ja tai ir objektīvs un saprātīgs pamats.

Savukārt personas tiesības uz īpašumu nav aplūkojamas atrauti no personas konstitucionālā pienākuma maksāt pienācīgā kārtībā noteiktos nodokļus. Ciktāl netiek pārkāpti vispārējie tiesību principi un citas Satversmes normas, valstij, nosakot un realizējot savu nodokļu politiku, ir plaša rīcības brīvība. Tajā ietilpst tiesības izvēlēties, kādas nodokļu likmes un kādām personu kategorijām paredzamas, kā arī tiesības noteikt attiecīgā regulējuma detaļas.

[2.9] Pašvaldības noteiktie kritēriji nodokļa likmes piemērošanai ir objektīvi, atšķirīgas likmes noteikšana nodrošina to pašvaldības funkciju un uzdevumu izpildi, kuru dēļ tiek iekasēts nekustamā īpašuma nodoklis un līdz ar to Satversmē garantēto tiesību ierobežojumam ir saprātīgs un pamatots izskaidrojums.

[2.10] Pašvaldība, pieņemot saistošos noteikumus, ir ievērojusi tiesiskuma principu. Likums „Par nodokļiem un nodevām" un likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pilnvaro pašvaldības noteikt nekustamā īpašuma nodokļa likmes, ievērojot likumā noteiktos principus. Saistošo noteikumu grozījumi tika nosūtīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai atzinuma sniegšanai, par tiem saņemts pozitīvs ministrijas atzinums.

[2.11] Ar saistošo noteikumu regulējumu netiek ierobežotas pieteicējas tiesības uz dzīvesvietu, jo tie nenoteic pienākumu deklarēt dzīvesvietu konkrētajā pašvaldībā un konkrētajā nodokļa objektā.

[2.12] Nav saprotams, par kādiem procesuāliem pārkāpumiem informācijas iegūšanā pieteicēja vērš pašvaldības uzmanību. Pašvaldība, pieņemot sākotnējos un pārsūdzēto lēmumu, ir izmantojusi tiesiskas metodes informācijas iegūšanai, tostarp pieprasot informāciju pieteicējai.

[3] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumiem par par Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmuma Nr. 7 (30.§, 31.§) atcelšanu daļā, ar kuru atstāts spēkā Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 10. februāra maksāšanas paziņojums Nr. 20?813 un maksāšanas paziņojums Nr. 20?814 daļā, ar kuru aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis dzīvokļa (ēkas) īpašumam /Adrese A/, Sigulda, kadastra apzīmējums /numurs A/, un zaudējumu – juridiskās palīdzības izdevumu – atlīdzināšanu. Pieteikumos norādīti tālāk minētie argumenti.

[3.1] Siguldas novada pašvaldības dome jautājuma izskatīšanā nav izmantojusi visu informāciju un nav veikusi objektīvu juridisku izvērtējumu kopsakarā. Iestāde ir aprobežojusies ar tās nodokļu administratora secinājumiem, kas rada šaubas par informācijas pietiekamību un jautājuma tiesiskā izvērtējuma pareizību.

[3.2] Saskaņā ar Civillikuma 7. panta otro daļu personai var būt vairākas dzīvesvietas un vecākiem ir tiesības noteikt, kuru nepilngadīgā bērna dzīvesvietu reģistrēt kā deklarēto dzīvesvietu. Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3. panta trešo daļu nepilngadīgam bērnam ir tiesības būt deklarētam savu vecāku dzīvesvietā. No tā izriet, ka nepilngadīga bērna dzīvesvieta ir nosakāma pēc viņa vecāku dzīvesvietas, ja vien vecāki nav deklarējuši viņa dzīvesvietu citur.

[3.3] Iestāde, pamatojoties uz saistošo noteikumu 2.2. apakšpunktu, rīkojās pretēji vienlīdzības principam, prettiesiski diskriminējot personas konkrētajā situācijā.

[3.4] Saistošo noteikumu 2.2. apakšpunkts ir pretrunā Satversmes 89. pantam un 91. pantā ietvertajam vienlīdzības principam, un tas ierobežo personas Satversmes 105. pantā noteiktās tiesības.

[3.5] Kritiski vērtējami iestādes secinājumi, it sevišķi, ka šāda saistošo noteikumu regulējuma mērķis ir saprātīgi izskaidrojams un taisnīgs un to nebūtu iespējams sasniegt, neparedzot nekustamā īpašumā deklarētās personas pilngadību kā pazīmi atšķirīgas nekustamā īpašuma nodokļa likmes noteikšanai.

[3.6] Iestāde ir rīkojusies pretēji Administratīvā procesa likuma 5.–10. pantam un 59. pantam, kas novedis pie attiecīgās lietas nepareizas izspriešanas un lēmuma pieņemšanas.

[4] Paskaidrojumos par pieteikumiem Siguldas novada pašvaldības dome norādīja, ka pieteikumus neatzīst pilnībā un lūdz tos noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus norādīts, ka ar maksāšanas paziņojumu Nr. 20?814 nekustamajam īpašumam /Adrese A/, Siguldā, aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis tostarp par zemi 80 m^2 platībā, piemērojot 1,5% nodokļa likmi. Saistošie noteikumi neparedzēja zemei piemērot citu nekustamā īpašuma nodokļa likmi.

[5] Ar Siguldas novada pašvaldības domes 2021. gada 28. janvāra lēmumiem Nr. 16 un Nr. 17 atcelts Siguldas novada domes 2020. gada 18. jūnija lēmums Nr. 7 (30.§, 31.§), ciktāl pieteicējai aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par dzīvokļu (ēku) nekustamajiem īpašumiem /adrese B/, kadastra numurs /numurs B/, un /Adrese A/, Siguldā, kadastra numurs /numurs A/.

[6] 2021. gada 19. februārī saņemts pieprasītais viedoklis no pieteicējas, kurā pieteicēja norāda, ka uztur pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku un zaudējumu atlīdzināšanu. 2021. gada 22. martā tiesā saņemtajā iesniegumā pieteicēja precizēja zaudējumu apmēru – 1 260 *euro*.

2021. gada 22. martā tiesā no Siguldas novada pašvaldības domes saņemts pieprasītais papildu paskaidrojums, kurā tā norāda, ka pārsūdzētie lēmumi ir atzīstami par prettiesiskiem.

[7] *Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmajai daļai lieta tiek skatīta rakstveida procesā.*

Motīvu daļa

[8] Administratīvā lieta Nr. A420221320 tika ierosināta par Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmuma Nr. 7 atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu, kā arī zaudējumu – juridiskās palīdzības izdevumu – atlīdzināšanu. Savukārt administratīvā lieta Nr. A420221720 tika ierosināta par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu veikts nekustamā īpašuma /Adrese A/, Siguldā, kadastra numurs /numurs A/, nodokļa pārrēķins par 2020. gadu. Minētās lietas tika apvienotas vienā tiesvedībā. Apvienotajā lietā ir strīds par to, vai Siguldas novada pašvaldības dome pamatoti aprēķināja nekustamā īpašuma nodokli par dzīvokļu (ēku) īpašumiem /adrese B/, kadastra numurs /numurs B/, un /Adrese A/, Siguldā, kadastra numurs /numurs A/.

Ar Siguldas novada pašvaldības domes 2021. gada 28. janvāra lēmumiem Nr. 16 un Nr. 17 atcelts Siguldas novada domes 2020. gada 18. jūnija lēmums Nr. 7 (30.§, 31.§), ciktāl pieteicējai aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par dzīvokļu (ēku) nekustamajiem īpašumiem /adrese/, kadastra numurs /numurs B/, un /Adrese A/, Siguldā, kadastra numurs /numurs A/(*lietas 3. sējuma 27.?38. lapa*). Sniedzot viedokli par tiesvedības aktualitāti, pieteicēja norādīja, ka viņai joprojām ir aktuāls prasījums par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku un zaudējumu atlīdzināšanu (*lietas 3. sējuma 53.?54. lapa)*, precizēja zaudējumu apmēru – 1 260 *euro* (*lietas 3. sējuma 66.?67. lapa*).

Ievērojot minēto, vispirms ir precizējams pieteikuma priekšmets, proti, par Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmuma Nr. 7 (30.§, 31.§) atcelšanu daļā, ar kuru atstāts spēkā Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 10. februāra maksāšanas paziņojums Nr. 20?

813 un maksāšanas paziņojums Nr. 20?814 daļā, ar kuru aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis dzīvokļa (ēkas) īpašumam /Adrese A/, Sigulda, kadastra apzīmējums /numurs A/, un zaudējumu – juridiskās palīdzības izdevumu 1 260 *euro* – atlīdzināšanu.

[9] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 84. pantam administratīvais akts ir tiesisks, ja tas atbilst tiesību normām, bet prettiesisks – ja neatbilst tiesību normām. Administratīvā procesa likuma 86. panta pirmā daļa noteic, ka adresātam nelabvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt jebkurā brīdī.

Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmums Nr. 7 (30.§, 31.§) tika atcelts ar Siguldas novada pašvaldības domes 2021. gada 28. janvāra lēmumiem Nr. 16 un Nr. 17, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 86. panta pirmo daļu (*lietas 3. sējuma 36., 37. lapa*). Ievērojot minēto, tiesa secina, ka iestāde atceltos lēmumus atzina par prettiesiskiem. Vienlaikus iestāde, sniedzot viedokli par tiesvedības aktualitāti, norādīja, ka nav konstatējams pārsūdzētā lēmuma prettiesiskums (*lietas 3. sējuma 49.?50. lapa*). Pieteicēja viedoklī norādīja, ka iestāde pārsūdzēto lēmumu ir atcēlusi nevis pēc savas iniciatīvas, bet gan pēc trešo personu aicinājuma un pieteicējas aktīvām darbībām, un tas, ka iestāde atcēla apstrīdēto lēmumu, nemaina to, ka tas ir prettiesisks. Vēlāk sniegtajā viedoklī iestāde atzina, ka pārsūdzētie lēmumi, kas atcelti saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 86. panta pirmo daļu, bija prettiesiski (*lietas 3. sējuma 77. lapa*).

Ievērojot, ka Siguldas novada pašvaldības domes 2021. gada 28. janvāra lēmumi Nr. 16 un Nr. 17, ar kuriem atcelti pārsūdzētie lēmumi, ir pieņemti, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 86. panta pirmo daļu, un iestāde pati atzīst pārsūdzēto lēmumu prettiesiskumu, tiesa secina, ka šajā daļā tiesiskais strīds, kas bija par pamatu pieteikumu iesniegšanai tiesā, izbeidzies, iestādei atceļot pārsūdzētos administratīvos aktus. Attiecīgi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282. panta 7. punktu tiesvedība lietā šajā daļā ir izbeidzama.

[10] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92. pantam un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) pārejas noteikumu 7. punktam ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Atlīdzināšanas likuma 7. panta pirmā daļa noteic, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtēts pamatums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ. Saskaņā ar minētā panta trešo daļu mantiskais zaudējums ir arī zaudējums, kas saistīts ar administratīvā akta atcelšanu, iestādes faktiskās rīcības novēršanu vai tās seku likvidēšanu, zaudējuma samazināšanu vai likvidēšanu. Mantiskais zaudējums aptver arī izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību. Šo izmaksu maksimālo apmēru nosaka Ministru kabinets. No minētajām tiesību normām izriet, ka pieteicējai ir tiesības prasīt atlīdzinājumu par izmaksām, kas viņai radušās saistībā ar juridiskās palīdzības sniegšanu lietā. Turklāt atbilstoši Augstākās tiesas nolēmumos paustajām atziņām, šīs izmaksas aptver gan administratīvo procesa iestādē, gan administratīvo procesa tiesā (*Senāta 2019. gada 29. oktobra spriedums lietā Nr. SKA?462 (Nr. A420352016)*).

[11] Ar juridisko palīdzību saistīto izmaksu maksimālo apmēru, ko atlīdzina privātpersonai, ja valsts pārvaldes iestādes rīcības dēļ privātpersonai tika nodarīts zaudējums vai nemantiskais kaitējums, noteic Ministru kabineta 2011. gada 8. novembra noteikumi Nr. 859 „Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru" (turpmāk – noteikumi Nr. 859). Minēto noteikumu 2. punkts noteic, ka samaksu par juridisko palīdzību aprēķina par pilnām stundām. Savukārt minēto noteikumu 3. punkts noteic, ka valsts atlīdzina izmaksas vienai personai šādā apmērā: 1) par sniegtu juridisko konsultāciju – 30 *euro* stundā; 2) par pieteikuma, blakus sūdzības vai administratīvā līguma (izlīguma) sastādīšanu – 50 *euro*; par apelācijas sūdzības un pretapelācijas sūdzības sastādīšanu – 65 *euro*; 4) par kasācijas sūdzības sastādīšanu – 80 *euro*; 5) par tāda dokumenta sastādīšanu, kas nepieciešams lietas izlemšanai (iesniegumi, lūgumi vai paskaidrojumi (izņemot dokumentu par informācijas pieprasīšanu un šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4. apakšpunktā minētos dokumentus)) – 26 *euro*; 6) par šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4. apakšpunktā minēto dokumentu papildinājumu sastādīšanu – 26 *euro*; 7) ar pārstāvību tiesas sēdē – 40 *euro* stundā; 8) par iepazīšanos ar lietas materiālu vienu sējumu vienas tiesas instances ietvaros – 20 *euro*. Turklāt noteikumu Nr. 859 5. punkts paredz, ka valsts sedz izdevumus ne vairāk kā par piecu šo noteikumu 3.2., 3.3., 3.4., 3.5. un 3.6.apakšpunktā minēto dokumentu sastādīšanu vienas lietas ietvaros.

Kā tas skaidrots minētā tiesību akta anotācijā, ir lietderīgi noteikt zināmus ierobežojumus atlīdzību izmaksai par juridiskajiem pakalpojumiem. Tādējādi atlīdzināmo izmaksu, kas ir saistītas ar juridisko palīdzību, apmēru būs iespējams prognozēt, kā arī tiks nodrošināta savlaicīga izmaksu atlīdzināšana, tādējādi nodrošinot optimālu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu samērīgos termiņos visām personām, kas ar šādu prasību pret iestādi ir vērsusies. Atlīdzināmo mantisko zaudējumu, kas ir saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu, apmēra ierobežošana ir pamatojama ar to, ka viens no administratīvā procesa pamatprincipiem ir objektīvās izmeklēšanas princips, kura piemērošana samazina privātpersonas nepieciešamību pēc juridiskās palīdzības. (http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40225127). Tiesa secina, ka likumdevējs apzināti ir noteicis maksimālo atlīdzinājuma apmēru par katru juridisko pakalpojumu, kā arī kopējo atlīdzināmo dokumentu skaitu.

[12] Lietā atrodas orderis, no kura izriet, ka zvērināts advokāts Normunds Streņģe pieteicējai sniedza juridisko palīdzību administratīvajās lietās Nr. A420221320 un A420221720 pirmās instances ietvaros.

Pieteicēja lūdz atlīdzināt juridiskās palīdzības izdevumus – 150 *euro* par pārsūdzības dokumenta sagatavošanu saistībā ar maksāšanas paziņojumiem par nekustamā īpašuma nodokli 2020. gadam Nr. 20?813 un Nr. 20?814; 90 *euro* par juridisko konsultāciju saistībā ar izskatāmo administratīvo lietu; 300 *euro* par sākotnējo lēmumu izvērtēšanu un pārsūdzēšanas dokumenta saistībā ar to noformēšanu; 300 *euro* par pārsūdzētā lēmuma izvērtēšanu, pārsūdzības dokumentu noformēšanu iesniegšanai tiesā; 190 *euro* par papildus tiesā iesniedzamo dokumentu un informācijas izvērtēšanu, pieteicējai sniegto juridisko konsultāciju izskatāmajā lietā; 200 *euro* par papildus tiesā iesniedzamā dokumenta noformēšanu; 30 *euro* par samaksāto valsts nodevu administratīvajā lietā Nr. A420221720. Minētos pieteicējas izdevumus apliecina zvērināta advokāta izrakstītie rēķini un maksājumu uzdevumi par rēķinu apmaksu (*lietas 3. sējuma 16.?22., 69.?71. lapa*).

[13] Konkrētajā gadījumā pieteicēja prasa atlīdzināt juridiskās palīdzības izdevumus, kas pārsniedz noteikumi Nr. 859 3. punktā noteikto atlīdzināmo izmaksu apmēru, kā arī pārsniedz noteikumu 5. punktā minēto dokumentu skaitu, proti, septiņu 3.2., 3.5. apakšpunktā minēto dokumentu sastādīšana. Detalizētāk tas tiks analizēts sprieduma tālākajos punktos. Tiesa norāda, ka tā ir tiesīga lemt par izdevumu segšanu tiesību normās noteiktajā apmērā, ievērojot kopējo atlīdzināmo dokumentu skaitu. Vienlaikus tiesa norāda, ka konkrētajā gadījumā vienā tiesvedībā ir apvienotas divas administratīvās lietas, kurās tika risināti identiski tiesiskie strīdi par diviem dažādiem pieteicējas nekustamajiem īpašumiem. Apstāklis, ka lietā risināmie tiesību jautājumi ir identiski, bija par pamatu arī abu lietu apvienošanai vienā tiesvedībā. Iepazīstoties ar pieteicējas iesniegtajiem procesuālajiem dokumentiem (apstrīdēšanas iesniegumiem, pieteikumiem) redzams, ka tie ir identiski, tajos mainās tikai nekustamā īpašuma identificējošie dati, apstrīdēto un pārsūdzēto lēmumu identificējošie dati. Attiecīgi tiesa secina, ka faktiski šajā lietā ir sagatavoti divi apstrīdēšanas iesniegumi, viens pieteikums, viens papildu dokuments iesniegšanai tiesā. Šos apstākļus arī tiesa ņems vērā, nosakot atlīdzinājuma apmēru.

[14] No zvērināta advokāta Normunda Streņģes 2020. gada 29. februāra rēķina Nr. 11/01/2020 un 20. aprīļa rēķina Nr. 11/03/2020 izriet, ka advokāts ir sagatavojis apstrīdēšanas iesniegumus par maksāšanas paziņojumiem Nr. 20?813 un Nr. 20?814 (divi apstrīdēšanas iesniegumi (*lietas 1. sējuma 23.?25. lapa un 2. sējuma 24.?26. lapa*), iepazinās ar sākotnējiem lēmumiem un sagatavoja apstrīdēšanas iesniegumus par tiem (divi apstrīdēšanas iesniegumi (*lietas 1. sējuma 32.?35. lapa un 2. sējuma 37.?40. lapa*)). Maksāšanas paziņojums ir apstrīdams iestādē divas reizes. Kā jau minēts iepriekš, tad par abiem apstrīdētajiem lēmumiem iesniegtie apstrīdēšanas iesniegumi ir identiski. Par divu apstrīdēšanas iesniegumu sagatavošanu pieteicējai ir atlīdzināmi 52 *euro* (divi dokumenti x 26 *euro* (noteikumu Nr. 859 3.5. apakšpunkts)). Tiesa norāda, ka noteikumos Nr. 859 atsevišķi nav paredzēts atlīdzināt izmaksas par juridiskās palīdzības sniedzēja iepazīšanos ar atsevišķiem dokumentiem administratīvajā procesā iestādē, apstrīdēšanas iesniegumu sagatavošana par tiem jau aptver arī iepazīšanos ar šiem dokumentiem, citādi apstrīdēšanas iesniegumus nebūtu iespējams sagatavot. Līdz ar to izdevumi par iepazīšanos ar dokumentiem administratīvajā procesā iestādē atsevišķi nav atlīdzināmi.

No advokāta 2020. gada 27. marta rēķina Nr. 11/02/2020 un 2021. gada 31. janvāra rēķina Nr. 11/05/2021 izriet, ka advokāts divas reizes sniedza pieteicējai konsultāciju saistībā ar izskatāmo lietu, vienreiz procesā iestādē, vienreiz procesā tiesā. No rēķiniem un skaidrojuma par saņemto juridisko palīdzību neizriet sniegto juridisko konsultāciju ilgums (*lietas 3. sējuma 17., 20., 66., 67. lapa*). To konkrēti norādīt bija advokāta pienākums, noformējot dokumentus par pakalpojuma sniegšanu. Ja konsultācijas ilgums nav norādīts ne rēķinā, ne vēlāk pēc tiesas pieprasījuma sniegtajā paskaidrojumā, tad tiesai atliek prezumēt, ka konsultācijas ilgums nepārsniedza vienu stundu, citādi tas būtu tieši norādīts advokāta sagatavotajos dokumentos. Pieteicējai par katru sniegto juridisko konsultāciju ir nosakāms atlīdzinājums maksimālās stundas likmes apmērā – 30 *euro*, kopā – 60 *euro* (noteikumu Nr. 859 3.1. apakšpunkts).

No advokāta 2021. gada 31. janvāra rēķina Nr. 11/05/2021 izriet, ka advokāts ir iepazinies ar lietas materiāliem procesa laikā tiesā. Tiesa konkrētajā gadījumā neapšauba, ka advokāts iepazinās ar lietas materiāliem, lai sniegtu konsultāciju par tiesvedības virzību, sagatavotu tiesas pieprasīto viedokli. Iepazīšanās ar lietas materiāliem klātienē tiesvedības laikā ilgstoši bija ierobežota epidemioloģiskās situācijas dēļ. Vienlaikus visi lietas materiāli pieteicējai bija pieejami elektroniskā formā Tiesu informācijas sistēmā. Attiecīgi par iepazīšanos ar lietas materiāliem tiesā pieteicējai atlīdzināmi 20 *euro* (noteikumu Nr. 859 3.8. apakšpunkts). Lai arī konkrētajā lietā ir trīs sējumi, tie radušies lietu apvienošanas, bet ne dokumentu apjoma dēļ. Kopējais visos sējumos esošais lietas materiālu skaits nepārsniedz 250 lapas, kas atbilst vienam lietas sējumam.

No zvērināta advokāta 2020. gada 7. jūlija rēķina Nr. 11/04/2020 izriet, ka advokāts ir izvērtējis pārsūdzēto lēmumu un sagatavojis divus pieteikumus iesniegšanai tiesā. Par pieteikuma sagatavošanu nosakāma atlīdzība 50 *euro* (noteikumu Nr. 859 3.2. apakšpunkts). Kā jau norādīts iepriekš spriedumā, procesuālā dokumenta sagatavošana līdz tiesvedībai aptver arī iepazīšanos ar dokumentiem, saistībā ar kuriem attiecīgais dokuments ir sagatavots, atsevišķi par to atlīdzība nav nosakāma. Kā jau norādīts iepriekš šajā spriedumā, sagatavotie pieteikumi bija saturiski identiski, tāpēc par katru no tiem nav nosakāms atlīdzinājums.

No zvērināta advokāta 2021. gada 18. februāra rēķina Nr. 11/06/2021 izriet, ka advokāts ir sagatavojis papildu dokumentu iesniegšanai tiesā (no konteksta izriet, ka ar to domāts 2021. gada 18. februāra viedoklis par tiesvedības aktualitāti). Par minētā dokumenta sagatavošanu pieteicējai atlīdzināmi 26 *euro* (noteikumu Nr. 859 3.5. apakšpunkts).

[15] Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmā daļa noteic, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts vai tiesvedība lietā izbeigta, pamatojoties uz šā likuma 282. panta 7. punktu, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicēja par abiem pieteikumiem apvienotajās administratīvajās lietās Nr. A420221320 un A420221720 ir samaksājusi valsts nodevu 60 *euro* (*lietas 1. sējuma 8. lapa un 2. sējuma 8. lapa*). Ievērojot, ka pieteikums daļā ir apmierināms, daļā tiesvedība ir izbeidzama, no Siguldas novada pašvaldības par labu pieteicējai ir piespriežama viņas samaksātā valsts nodeva 60 *euro*. Vienlaikus tiesa norāda, ka pretēji pieteikumā minētajām valsts nodeva nav izdevumi par juridisko palīdzību un nav uzskatāma par zaudējumu Administratīvā procesa likuma vai Atlīdzināšanas likuma izpratnē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 251. panta sesto daļu, 253. panta ceturto daļu, 282. panta 7. punktu, 289.–291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

izbeigt tiesvedību daļā, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumiem par Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 18. jūnija lēmumu Nr. 7 (30.§, 31.§) daļā, ar kuru atstāts spēkā Siguldas novada pašvaldības domes 2020. gada 10. februāra maksāšanas paziņojums Nr. 20?813 un maksāšanas paziņojums Nr. 20?814 daļā, ar kuru aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis dzīvokļa (ēkas) īpašumam/Adrese A/, Sigulda, kadastra apzīmējums /numurs A/.

Apmierināt pieteikumu daļā.

Uzlikt pienākumu Siguldas novada pašvaldībai atlīdzināt /pers. A/, personas kods /personas kods/, zaudējumus – juridiskās palīdzības izdevumus – 208 *euro*.

Noraidīt pieteikumu daļā par zaudējumu 1052 *euro* atlīdzināšanu.

Piespriest no Siguldas novada pašvaldības par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, viņas samaksāto valsts nodevu – 60 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.